

DANICA.

Katolišk cerkven list.

№ 19.

V četrtek 6. veljaka 1852.

Tečaj 7.

V dan sv. Marka 1852 *).

Očetje naši malikvali
Pod grehov težo zdihovali,
V britkosti so veliko let, —
De Kristus je odrešil svet.

Iz Rima gori pelje barka
V Slovincov kraje svet'ga Marka;
On vero sveto jih uči,
Odpéra pot, ki v raj derži.

Poslušajo ga pokesano,
Malikam kmal slovó je dano;
Prejemajo svet' kerst željno,
Obljubo hranijo zvestó.

O sveti Marka! z glasno hvalo
Slovenstvo naj bi vse spoznalo
Prezlahtni tvoj nebeški dar,
Boga žalilo več nikar.

Al zdavno, oh! smo pozabili,
Kar bli očetje so obljubili:
Keršanstvo zametujemo,
In zopet malikujemo!

Časti se Kristus še z jezikom,
Življenje bliža se malikam;
Pregrehe gnus je vedno več,
Resnična čednost redka réč.

Za to nas Bog le huje — huje
Pravično tepe in strahuje;
Že je v deželi revšina,
Pritiska huda lakota.

O vender, de bi d'na s spoznali:
Sami smo v roko šibo dali,
Pravici Božji, de to vse —
Vse hudo to na nas zdaj gre!

O Bog! spoznamo — vsi spoznamo —
Skesani pred teboj in damo
Na novo grehu dans slovó,
Hranit' véz kerstno obljubimo.

De pa obljubo doveršimo,
Iz serca celiga molimo:
O sveti Marka, pros' za nas,
Molitve naše vliši glas!

K—.

ANTON ALOJZI,

po usmiljenji božjim in po milosti apostolskiga Sedeža
knezo-škof Ljubljanski i. t. d.

Vsim vernim Ljubljanske škofije
milost in žegen!

Veliko seréniga veselja so sveti Oče papež Pij IX. v letu 1850 občutili, ko so vidili, s kakšno gorečnostjo so verni kristijani vsih dežel takrat oznanjeno sveto léto sprejeli, in kako pridno, s spokornimi molitvami si obiln sad v zveličanje svojih duš nabirali. Z gorečim srcem so takrat sveti Oče Boga, usmiljeniga Očeta, za toliko gnad zahvalili, ki jih je vernim v tako obilni meri dodelil. Pa vse to vender še ljubezni polniga serca našiga svetiga Očeta ni moglo popolnoma potolažiti, ker jim je dobro znano, koliko si še zmeraj božji in človeški sovražniki po celim katoliškim svetu prizadenejo, ljudi v sercu in djanji do čistiga spačiti, véro podkopati, ljubezen in edinost med mirnimi ljudmi razdreti.

To svojo priserčno britkost so sveti Oče v listu 21. listopada 1851 vsim škofam celiga katoliškiga sveta vnovič na znanje dali. V tem listu potožijo sveti Oče papež, kako jih še zmeraj serce boli, ko vidijo toliko žalostno preslepljenih ljudi, toliko divjiga sovraštva zoper sveto cerkev in zoper njeniga poglavarja, toliko neugnane jeze zoper bogaboječe in spoštljive kristijane; od druge strani pa morajo viditi poglavar svete cerkve, kako se hudobija in pregrešno djanje hvali in zagovarja, kako se zaničevanje gosposke, ki jo Bog postavi, zametvanje božjih in človeških zapoved in pravice, in razderanje naj bolj koristnih naredb neprenehoma razširja; vsak pametin človek tudi lahko vidi, koliko si hudoba prizadene odrasene in mlade kristjane zmeraj bolj spačiti, ker jim toliko zapeljivih bukev in časopisov v roke daje, in jih želi v véri čedalje bolj merzle storiti, jih celo v nejevero zapeljati, ter jih tako iz dobrih kristjanov v osabne in vsaki gosposki nepokorne razgrajče spreobrniti.

Takim napakam nasproti, če tudi si dandanašnji ne upajo več tako očitno se kazati, in toliko bolj le skrivaj in na tihim korenine keršanskiga življenja spodjedajo, so sveti Oče papež, nar pred v Rimu, potem pa tudi po celim katoliškim svetu očitne, spokorne molitve napovedali. Pišejo namreč papež Pij IX. v imenovanem listu vsim škofam, kako de naj vsak v svoji škofi svoje verne podložne opomni, v kakšni nevarnosti pohujšanja in zapeljevanja so še zmeraj njih duše, in kako de naj vsak

* Pričujoča pesmica je samo za letošnje leto zložena; zakaj naša nar seréniši želja je, de bi ob letu ne bilo več treba tako žalostne peti. De se pa želja dopolni, začnimo precej, kar pesem svetuje, namreč: Ohranimo kerstno obljubo. Čas je zarés poslednji: ura zgodovine sveta je že enajst odbila in Gospod je blizu! —

škof svojo verno čedo k združenju, priserčni in stanoviti molitvi skliče, de bi vsi kristjani z enim srcem dobrotljiviga Očeta v nebesih prosili, de naj zaklade svoje milosti usmiljeno odpre, in jih nad vse ljudstva razlije; de naj Bog vse ljudi z lučjo svoje svete gnade razsvetli, zmotljene na pot pravice napelje, terdovratne serca odpadnikov omeči, in v serca vsih ljudi tisto ljubezen svetiga Duha in tisto pravo bogaboječnost zasadi, ktera človeka le v to napeljuje, kar je resničniga, dobrega, pravičniga in svetiga.

Sej je Bog zares dobrotljiv in usmiljen, on je radodelin vsem, kateri ga na pomoč kličejo; on ponižno molitev svojih dobrih otrok milostljivo posluša, in kjer so dva ali trije v imenu Jezusovim zbrani, je, po besedah Zveličarja samiga, on v sredi med njimi. Zato se smemo polni zaupanja pred tron milosti božje približati. Sej je Kristus svojo cerkev na skalo zidal, ktere peklenska moč ne bo premagala. Ta terdnost svete cerkve Jezusove se je tudi posebno dandanašnji že očitno skazala. Po več krajih katoliškiga sveta se je naše dni toliko prečudniga in veseliga za cerkev božjo zgodilo, de smo po vsi pravici dolžni božjo dobroto za toliko gnad iz celiga serca hvaliti, in njegovo sveto ime na glas častiti.

Ravno zavoljo tega žele sveti Oče papež, in nas opominjajo, de se še pred tronam božje milosti zberimo, in z enim srcem, polni žive vere in terdniga zaupanja v goreči ljubezni svoje roke proti nebesam povzdiguemo. Zraven tega pa se priporočimo v prošnje svete božje Porodnice, neomadežvane Device in usmiljene naše Matere Marije, svetih apostelnov Petra in Paula, naših svetih deželnih in farnih patronov, in vsih svetnikov božjih. Prosimo Boga s ponižnim srcem, de naj svojo sveto cerkev vsih nadlog in stisk otme, jo po celim svetu razširi in poviksja, de naj vse ljudi k spoznanju resnice in na pravo pot v zveličanje navodi, de naj šibe svoje jeze, ktere s svojimi grehi zaslužimo, milostljivo odverne, de naj nam ljubi mir ohrani, in nas skoz viharje tega sveta varno v zavetje večniga življenja pripelje.

De bi se pa verni kristjani tem očitnim molitvam s toliko večim veseljem podvergli, in toliko priserčniši molili, so sveti Oče sklenili vsem popolnoma odpustik dodeliti, kateri bodo v tridesetih dneh vse to dopolnili, kar je v zadobljenje odpustika naloženo. Škofje bodo vsak v svoji škofiji čas in druge vredbe teh očitnih molitev odmenili.

V Ljubljanski škofiji po tem takim odmenim jez svojim ljubljanim vernim v ta tridesetdnevni sveti čas dneve od 20. majnika do 19. rožnika, to je od praznika Kristusoviga nebohoda do sabote pred tretjo nedeljo po binkostih.

Pervi in zadnji dan tega svetiga časa bo v vsaki farni cerkvi sveto rešnje Telo v očitno počenje na altar izpostavljeno. — Vsak dan, skoz ves ta čas bo mašnik po farni masi v to odkazane molitve na glas molil.

Pogodbe pa, ktere so sveti Oče v zadobljenje popolnoma odpustika vernim postavili, so te-le: Kdor hoče popolnoma odpustik zadobiti, naj se

1. v tem času svojih grehov ponižno, čisto in zgrevano izpove, in po zadobljeni odvezi sveto rešnje Telo pobožno prejme;

2. naj tri cerkve, ktere škof v to odmeni, vsako enkrat, ali pa eno teh cerkev trikrat obišče, in v njej za blagor in zviksjanje svete katoliške cerkve, za papeža, za zatrenje krivovere, za mir

in edinost med kersanskimi kralji in poglavarji, in za mir in srečo celiga kersanstva pobožno moli;

3. naj se en dan posti, revežem vbogajme da, in za sveto delo razširjanja katoliške vere pobožen dobrotljiv dar podeli;

4. za tiste, ktere v ženskih kloštrih živč, za bolnike, za v ječi zaperte in za druge, kateri eniga ali drugiga teh naloženih del ne morejo opraviti, imajo pooblasteni spovedniki za ta čas moč jim take dela v druge, njih stanu primerjene spokorne dela spremeniti.

Preljubi verni moje škofije! prvo in nar bolj potrebno v zadobljenje odpustika je toraj to, kar je tudi v zveličanje vaših duš edino in čez vse potrebno, namreč spreobrnjenje serca, dobra izpoved in vredno prejetje zakramenta svetiga rešnjiga Telesa. Le v zakramentih pokore in svetiga rešnjiga Telesa očišena in oživljena duša zamore zakladov nebeške gnade in cerkvenih odpustikov deležna postati. Svoje serce resnično spreobrniti, rečem še enkrat, je med vsem potrebnim prvo potrebno za grešnika, kateri hoče, de bo ta sveti čas božje milosti tudi njemu v pravo srečo in zveličanje. Pregrehe in hudobije so sramota za nas, ki se kristjane imenujemo; te se morajo tedej nar pred iz serca potrebiti, kar se zgodi z resnično pokoro in dobro opravljeno izpovedjo. Preljubi moji! nikar ne mislite, de odpustiki resnično spokorjenje nadomestijo, ali še celo nepotrebno storč; temuč vedite, de brez spreobrnjenja in brez pokore za grešnika ni nobeniga odpustika. Sveta cerkev odpustike le zato deli, de bi grešnike bolj močno, bolj hitro v pokoro napeljala, in njih resnično prizadevanje s svojo pomočjo podperala. To je misel, to je namen naše svete cerkve, kadar nam odpustike deli.

Drugič je v zadobljenje popolnoma odpustika obiskanje cerkev in molitev naloženo. — V Ljubljani odmenim za to obiskanje vse farne cerkve. Kdor toraj zraven svoje farne cerkve hoče še dve drugi obiskati, naj si izbere še dve farni cerkvi, ktere hoče. Po drugih mestih in na kmetih vam bodo vaši duhovni pastirji zraven farne cerkve še dve podružnici odkazali. V podfarah, ali v manjših farah, kjer nimajo podružnic, naj se sama farna cerkev v trikratno obiskanje odmeni.

V zadobljenje odpustika je treba cerkev na ta namen posebej obiskati; toraj tisto obiskanje cerkve, pri katerim se, kakor v nedeljo in praznik, k zapovedani službi božji pride, za odpustik ne more veljati.

Pri molitvi vam bodi priporočeno se varovati tiste merzle, le z jezikam opravljene molitve, za ktero serce nič ne vé; molite veliko bolj iz gorečiga, s pričujočnostjo božjo presunjeniga serca. Nikar ne molite samopridno za časne dobičke, ne za bogastvo in za nečimerne posvetne dobrote, ampak za nebeške, duhovne reči, za ktere nam sveti Oče priporočajo moliti, prosite namreč: de bi Bog dal, de bi resnica laži in zmote premagala, de bi se sveta vera razširjala, de bi se katoliška cerkev vkrepčevala in poviksala, de bi se kersanski poglavarji v sercih in v djanji zedinili, de bi se mir in sreča celiga kersanstva vterdila. — Sej imamo Očeta nebeškiga, kateri hoče, de bi vsi ljudje spoznanje resnice dosegli; imamo Srednika, Jezusa Kristusa, kateri se je vsem ljudem v dar odrešenja dal, in imamo svetiga Duha, kateri ljubezen, mir in večno življenje v serca vsih ljudi hoče vlivati. Naj bo tedej tudi naša molitev za vse ljudi, to je, prosimo, de bi Bog svoje nebeške

darove, za ktere po napeljevanji svetiga Očeta papeža prosimo, čez ves katoliški svet razlil. — Na ta namen, in de se volji svetiga Očeta papeža, zadosti, naj vsak izmed vas pri obiskani cerkve vse trikrat vsaj pet Očenašev in pet Češenamarij in apostolsko vero pobožno omoli.

Poslednjič je k zadobljenju odpustika en dan pōsta, in po premoženju vbogajme dati naloženo. Post je bramba zoper poželjenje mesa, ktero je eden nar hujših zopernikov in nasprotnikov našiga zveličanja. Zoper tega sovražnika svoje duše moramo vedno na straži stati, in nikoli pripustiti, de bi nad našim duham gospodaril. Kdor toraj želi se resnično spreobrniti, se bo tudi postu podvergel, de bi s postam poželjenje mesa krotil, ter se zoper še hujši skušnjave svetá in hudiga duha vkrepčeval; tak bo rad svojo poželjivo voljo zatajeval, de bi mogel toliko lagljeje voljo božjo popolnoma spolnovati. — Dobro delo, vbogajme dajati, se izhaja iz ljubezni do bližnjiga, brez ktere bi ne bili vredni se kristijane imenovati. Zato je že angel Rafael Tobiju rekel, de vbogajme dajati človeka grehov očistuje, in stori, de milost pred Bogam in večno življenje najdemo. Pač res je treba, de vbogajme dajemo, posebno ob takim času, kadar želimo svoje dolgove pred Bogam poravnati. Komur je za oznanovanje svete vere in za razširjevanje katoliške cerkve mar, in kdor iz resničniga serca Boga za to gnado prosi, tak bo tudi rad in vesel po svojim premoženji katoliške misjonarje s svojimi dobrotljivimi darimi podperal, za ktere se v moji škofii, tudi zunaj tega časa, vsako leto dobrotljivi pripomočki nabirajo.

Preljubenzjivi verni moje škofije! kakor ste konec leta 1850 sv. telo s svetim veseljem obhajali, kakor ste takrat z gorečo in neutrudeno molitvijo, s prejemanjem svetih zakramentov, in z drugimi dobrimi deli, v moje priserčno veselje očitno spričevanje dajali, de ste se zmeraj dobri in zvesti katoliški kristjani; ravno tako upam, de bote s pomočjo gnade božje tudi zdaj, ko nas naš ljubljani sveti Oče, poglavar svete cerkve, vnovič k združenju, očitni molitvi vabijo, si v vsi resnici prizadevali s pravim spokornim duham, in s še večji gorečnostjo sebi in celi sveti cerkvi še večji gnade in milosti iz nebes sprostiti, de bote konec tega svetiga časa milosti dobrot svete cerkve Kristusove obilno deležni in napolnjeni. Pa tudi po dokončanim svetim času, tako vas, kakor vaš vikši pastir, po svoji dolžnosti opominjam, skerbite, de za zveličanje svojih duš nevtrudljivo delate, de s stanovitno in pobožno molitvijo delate, de s stanovitno in pobožno molitvijo, in s sv. kersanskim življenjem dobrotljiviga Očeta v nebesih neprenehama prosite, de bi nad nas in nad svojo cerkev na zemlji obilnost svojih gnad razlil, de bi nam vsim posebno tisti mir milostljivo dodelil, kteriga svet ne more dati. Ljubezen Boga Očeta, gnada Jezusa Kristusa in vdeleženje svetiga Duha naj bo z vami vsimi. Amen.

Dano s škofijskiga sedeža v Ljubljani 24. mal. travna 1852. **Anton Alojzi**, škof.

Maria — jutranja zarja.

Ko sta Adam in Eva od prepovedaniga sadu jedla, se gosta tma razprostrè, ne po zemlji, ampak v sercu prvih staršev in njih mlajšev: dolga noč nastopi, v kateri so revni pozemeljski prebivalci v globoke prepade pregreh, v černe brezna malikovavstva zabredovali, ter se pogrezovali. Le nekatere

zvezde obljub božjih izvoljenjimu ljudstvu dolgo noč razsvetlè, kakor očaki in preroki, ktere je usmiljeni Stvarnik pošiljal, Izraelce v veri uterdovat in jih od pregreh odvrčevat. Ko ta grozna noč blizo 4000 let po zemlji razgraja in ljudstev brez števila požira, se proti vshodu, v jutrovi deželi, v obljubljenim kraju zaželeni dan napoči. Salomon v duhu vpraša (Visoka pesem 6, 9.): Kdo je ta, ktera ko vshajóca zarja vstaja, lepa kot luna, žareča kot solnce?

Ta zarja je Maria devica, Davidoviga rodu. Njeno spočetje, njeno rojstvo, njena prikazen oznanuje bližanje Odrešenika, kakor jutranja zarja solnce napoveduje. Sin božji je bil solnce, ktero je dolgo, žalostno tamo pregnalo, ljudem luč praviga spoznanja prižgalo, ozke spone pregreh razbilo, in ognjeno morje božjih gnad po svetu razlilo. On je bil luč v razsvetljenje ljudstev, solnce pravičnosti; in Maria mu prehaja, kot jutranja zarja solncu. Če po dolgi, grozni, bolečin polni noči zarja dan oznanuje, tužno serce veliko polajšanje, veliko tolažbo, veliko veselje občuti: z enako radostjo je mogel tudi človeški rod napolnjen biti, ko je v Marii jutranjo zarjo boljih časov ugledal. Že iz tega, de Mario jutranji zarji priličimo, Odrešenika pa svitlimu solncu, se razvidi, kako katoliška cerkev Mario, kako pa Kristusa časti.

1. Zarja oznanuje bližanje dneva: solnce pa ga naredi. Maria nam je le dan rešenja napovedala; Odrešenik pa, iz njeniga naročja pridši, nam je svitli dan pernesel, rešenje dopolnil. On je solnce, ktero nad svetam plavaje s svojimi žarki mrak neverstva razjasni. On s križa reče: Bodi svitloba! in bila je svitloba.

2. Zarja ima svojo prijaznost, čistoto, lepoto le od solnca, brez solnca ni zarje. Tako je tudi Maria vso svitlobo, vso blišobo le od Jezusa in po Jezusu prejela. Ako bi se ne bil Jezus včlovečil, ako bi Maria ne bila Mati božja, bi jo svet morde častil kot pobožno, sveto devico: nikoli pa bi je kraljice nebes in zemlje, angelov in svetnikov ne slavili.

3) Jutranja zarja se zgubi pri solnčnim prihodu; ona, ki je pred tako ljubo, tako prijazno svetilo, ubeži milimu solncu v nebeški lepoti vshajóčimu. — Maria je naj ljubeznjivši mati, naj čistejši devica, naj mogočnši kraljica; veliko svetnikov se je kar utopilo v premišjevanji lepote in časti Mariine. — Pa kaj je ona, ako oči više povzdignemo in popolnamost božjo premišljujemo! Tukej se skrije Mariina lepota. Maria ni več tista občudena, češena Maria; potem z angeli in svetniki vred na obrazu leži in pomaga božjo slavo oznanovati, Boga naj višjiga, stvarnika nebes in zemlje, vsih živih in neživih stvari, tedej tudi svojiga stvarnika poviševati in hvaliti.

(Konec sledi.)

Ogled po Slovenskim.

Iz Leskovca sta doposlala častita gr. J. O. in V. P. še 100 deležnikov domorodne bratovšine ss. Cirila in Metoda, kar s poprejšnimi od onod poslanih znese 711. Tudi iz Kamniške okrajne jih je nekaj vnovič poslanih. — Močno želé ljudje, de bi že skorej podobe z molitvicami na svitlo peršle; to bi bil poseben pomoček, molitev za spreobrnjenje naših zmotenih bratov še veliko bolj razširiti.

* Visokocastiti Ljubljanski škof in knez bodo letas zakrament svete birmice delili: 27. prihod-

njiga mesca v Radečah, 28. v Boštanju, 29. v Čatežu, 30. v Leskovcu, 1. maliga serpana v Šent-Jernej, 2. v Stopiču, 3. v Metliki, 4. v Podzemli, 5. v Vinicah, 6. v Černomlu, 7. v Semiču in 8. v Novim mestu.

* Za sveto leto je dalo prečastito Ljubljansko škofijstvo 3000 nemških in 6000 slovenskih molitevnihi bukvic natisniti. Oboje bukvice se dobé v škofijski pisarnici po 6 krajcarjev. Čisti znesek se bo v dober namen obrnil.

* Gospod Ignaci Grum, dosedanji fajmošter na Blokah, je izvoljen fajmošter v Adlešičah; gospod Franc Brenkuš, fajmošter na Homcu, pa je dovoljenje dosegel v pokoj podati se.

Razgled po kersanskim svetu.

„Presse“ 15. p. m. pové, de v Gradcu neverni duh rongeancov še ni poginil. Ker se je po vradnim ukazu njih družba mogla raziti, so iskali pa per protestantih zavetja in ga tudi dobili. Prestopili so namreč k protestanski veri, de bi pod njeno odejo vradne naprave zoper rongeanstvo poderli, in predsednik protestanske občine v Gradcu jim je po moči na roko šel. — Druga napaka v Gradcu je bila, de je do 50 katoliških otrok h protestantom v šolo hodilo! Pač je tukaj treba klicati nemarnim staršem in prednikom v oziru gibanja protestantov: „Ohrani, o Timotej! zročeno vero, de tatje ljulike ne vsejejo med dobro pšenico, ki jo je Gospod vsejal na svojo njivo.“ 1. Tim. 6, 20. In spet: „Krivoverniga človeka se ogibaj na pervo ali drugo svarjenje, ker veš, de taki je vespačen, in greši, kakor kdo, kteri je z lastno sodbo obsojen.“ Tit. 3, 10—11.

V Rimu je v začetku p. m. brat nekdanjiga anglikanskiga veliciga diakona Maninga, ki se je bil že pred več časom h katoliški veri spreobrnul, s svojimi 4 otroci k katoliški cerkvi prestopil.

Oznanilo.

Ogersko-slovenski spisavec mnogih bogoslovskih del učeni g. Dr. A. Radlinsky, duhoven Ostrigonskiga nadškofijstva in urednik državnega zakonika za ogerske Slovence se je po vošilu Rusinov odmenil tudi v rusinskem jeziku nekatere pridige na svitlo dati. Ker bo pa to delo ne le zavoljo svojiga djanskiga obsega, ampak zlasti tudi posebne cene za slovenske jezikoslovce, torej je tudi uredništvo „Danice“ nagovoril, njegovo lastnoročno oznanilo razglasiti, kakor nasledova:

„Ruske propovedi (pridige) ali vseslovensko berilo (chrestomatia), po kterim se zamore vsak Slovén učiti ruskiga (staroslovenskiga) jezika, in soznaniti se z vsimi slovenskimi narečji. — Po želji naših bratov slovenskih, ogerskih Rusinov, katolikov slovenskiga obreda (cerkvenih šeg), in naročnikov na zbirko mojih slovenskih „propovedi“ pod napisam: „Pohlady kazatelského rečnictva.“ po meni dosihmal izdavanih in pod obrambo prečastitih škofijskih uredov po Slovenskim razširjanih, sim se odmenil tudi ruske propovedi (cerkvene govore v rusinskem jeziku) na svitlo dajati.

Te ruske propovedi pridejo za sedaj na svitlo le samo v enim zvezku, kteriga naročnina je 1 gold. sr. — Naročevanje terpi do konca maliga serpana t. l. — Vsak se zamore naročiti ali kar pri meni z zdolej podpisanim napisam v oprostanih (frankiranih) listih, ali

pa pri vredništvu tega mnogobraniga časnika, ako blagovoli to na se vzeti (česar ga ob enim serčno prosim *).

Imenovani zvezik bo obsegel 12 natisnenih pol. Ako bo dovoljno število naročnikov, bom zamogel odmenjeno število pol zmnožiti ter nekatere izbranejši reči izverstnejših verno-nravnih in slovstnih slovenskih del soobčiti. Ako bo 1. zvezik ruskih propoved po svoji znotranji ceni in po različnosti svojiga namena obilniga vdeležja vsih Slovencev vredin najden, bo nasledoval za njim II., po tém III. i. t. d. — Prosim prijateljsko vse prihodne gospode naročnike, ki se bodo na to slovensko-rusko knjigo naročili, de naj bi svoje častne imena, stanovanje in stan razločno dobrovolili naznaniti.

Da bi pa te ruske propovedi bile ne le za slovenske brate, ogerske in gališke Rusine, temuč, da bi tudi drugim Slovénam za rabo zamogle biti, to je, da bi jih zamogli brati, uméti, in z njih pomočjo se ruskiga jezika naučiti, se jim bo pridjala kratka ruska slovnica z nemško in latinsko podlago (tekstom), in primérava slovniških oblik vsim slovenskim narečjem lastnih z oblikami ruskiga jezika. Ob enim bodo na koncu zvezka v posebnim slovaru vidime (razvidne) vse tiste ruske besede, v propovedih obsežene, ktere bi utegnile biti ali vsim ali nekterim slovenskim bratom neznane in nerazumljive, naj vštice njih bodo ilirsko-serbske, slovinske, slovensko-češke, poljske, lužiško-serbske, in. kjer bo treba, tudi bolgarske slova v tolkovanje (tolmačenje) ruskih. Takó to ne bo le dobra knjiga za propovednike (cerkvene govornike), ampak tudi poljudno vseslovensko berilo (chrestomatia), iz kteriga se bo zamogel vsak Slovén učiti, ne le ruskiga (staroslovenskiga) jezika, temuč se tudi z vsimi družimi slovenskimi jeziki soznaniti.

Pri tako nizki ceni in tako lahki priliki učiti se ruskiga jezika in soznaniti se ob enim z družimi slovenskimi narečji — in pa brez šesteroverstnih slovenskih slovnice in slovarov ter brez enolikoverstnih beril: se nadjam, da bode to moje književno početje od vsih bratov Slovencev, duhovnih in svetnih, obilno podpirano. Ako me nade ne prevari, se mi Slovén po taki poti ne bomo le znatno zblíževali v slovstnim jeziku, ampak verh tega mnogo pridobijo tudi posamezne sedanje slovanske knjižestva, in slovenska slovstna vzajemnost se bo vidno opomogla. Vošiti bi bilo, da bi vsak goreč, tudi manj učen Slovén sedanjo dobo zraven svojiga, tudi druge narečja saj po nekoliko razumil, k čemur mu zamore ta knjiga po svoji notranji napravi in poljudnim obsegu pripomoči.

Komur bi bilo všeč, si zamore naročiti po ravno tem potu tudi zbirko slovenskih propoved pod napisam: „Pohlady kazatelského rečnictva.“ perviga tečaja 4 zvezke za 4 gold.; družiga tečaja zdaj prvič naznanjeniga, naročivna cena je 5 — prodajna pa bo 6 gold. srebra.

 Prosim vse častite vredništva slovanskih časnikov, da bi naznanilo mojiga za slovansko slovstvo tehtniga dela razglasiti blagovolile **).

V Budimu 20. maliga travna 1852. (Ofen. Fortunagasse Nr. 137.)

Dr. Andrej Radlinsky,

duhoven nadškofijstva Ostrigonskiga, vrednik državnega zakonika.

*. Radovoljno prejememo naročnino v vspeh slovenske vzajemnosti ter jo bomo na njeno mesto odpravili, in to delo zlasti slovenskim jezikoslovcem priporočimo. Vred.

**.) Ker se, kakor iz tega pisanja vidimo, ki smo slovenskiga prejeli in le nekoliko prigledih (po prošnji gospod dopisavca), naši daljni bratje naše lepoglasne slovenske učijo, se spodobi, de tudi mi nismo terdi in neobčutni do ogerskih Slovencev in njih slovensine. Vred.